

סיפור מאת מיכאל מדגולין

ככל שאני מתקרב — חומקים הצעדים מתוכי. מהירות! מהירות! זהו! נשבר כמו גמל. קת הרובה התלוי על כתפי נחבטת באדמה, מקפיצה את תפוח הבריוח הנוקש בצלעותי. הושטה מהירה של היד — "הי"!!!

שלוש חמישים ושבע הקור המסונור מנקב את נעלי וממלא את הרווחים שביניהן במחטי קרח. כתפי רוחפות מהצטמררות. קררררררר... עלי להשיג את הכובע! אוה! הנעליים חותכות כמו סכינים. אצבע מציצה מהכיס, מושכת אחריה שלוש מחברותיה ומתיישבת על זרוביתו של כובע

שמרתי והמלחמה התקרבה ולא רציתי להקלע לתוכה בלי כובע פלדה

הפלדה. המתכת לחה משללי הלילה. עיניו העצובות של הקשישא מפלבלות אלי מתוך קרע בשק השינה נתפשות הן בפלד הקר הנושק לאצבעותי וצונח באפס קול על הארץ. משמרת שלישית — באים להחליפני!
עם שחר נארזו תרמילים אחרונים, רס"רים בהולים התרוצצו בין המכוניות והורידו מריבצם נהגים מעפפים. צעקות, חרפות ואבק. בקושי אנו מצליחים להתגלגל פנימה. לאן? — איש אינו שואל — איש אינו יודע. תוהו... תוהו... עצירה... תוהו... עצירה. טור ארוך של טנקים. נהגים מכוסים בויעה ובגריז; נהגים שילחמו שעה שאנו נשלח מכתבים נחמדים הביתה (לא לשכוח לצרף גם תצלום יפה: עוזי מכון אל חבורת פדאנים מרימים ידיים ומבע של פחד אידייתי בעיניהם). דרך של עפר. השיירה נעלמת בענני אבק מצמא. ניצנה. נערה מרופדת חמוקים צועדת לקראתנו כשעל ירכה מלבינה תערובת. לאחר ארוחת הערב אנו מתכנסים במועדון ושומעים את השניה את ברהאמס.
אך בלילה בעודנו ישנים במיטותינו נקראו מכתן הגבעות הרחוקות שני פצועים לבנים מסנוורים ואנו קופצים נבעתים לתריסים ומשם בנוק לטוסך בשמיכות. אליו אליו! אליו אליו!

בבוקר אנו מקיצים במיתחם של צברים מכותר עד קצה האופק במרחבים אפרוריים של קוצים ושיחים. השמים תכולים כחלום. נשר תלוי במרום. צונח מעט, קופא על עמדו, מרפה ונופל, צף וניתק, שוב... שוכבים, מתבטלים, אוכלים ומפחקים. מישהו החליט שצריך לחפור עמדות; הקרקע רכה כהמאה ואנו חותכים בה כבעוגה. יום השני; מאז הבוקר אי אפשר לעצום עין. במרחק קטן להחציף מהאוהל עומדים כל רובאי הגדוד ונספחיו ויורים באויר כמטרפים. איזה בובו של כדורים! לרותי הפקידה החדשה יש כרס קטנה המשפלת בצורה מגרה לתוך מכנסייה הקצרים

"עולים על ירדן", אמר מישהו בתור לאוטובוס. "מצרים מרכזת כו..." (את היתר לא שמע כי התינוק החל לבכות והשכנה סגרה את הרדיו). אדם שלמד אתו פעם בכתה אחת דקר לעברו אצבע צהובה וצייץ: "תהיה מלחמה — מה? הספר סיפר על חמש חטיבות מלואים שהוצאו ממסותיהן והוא השעין את ראשו על מסעד הכסא וניסה לדמות לעצמו כמה מהם היו עם נשותיהן ובאיוה מצב טררררררר המשיכו להשתולל ולהתהולל לגלגלי הפלדה המשתרשרת.

משך אליו את השמיכה והתהפך על צדו השני הקפצים חרקי ליל מנוחה!

האוטובוס היה ריק למחצה. בכיסו היה היתר חופשה עד שתיים בצהריים ואם לא יקרה שום דבר מיוחד — יוכל להיות במחנה בזמן. עכביש טייל על מסעד הכסא והוא מעכו באגודלו. ניסה להסתכל במעד לחלון — וחזר בו מיד: מרוקן מכדי להנות מגוף, סיכם לעצמו. האוטובוס נעצר — תחנה או סבוב — והעלה שלישיית כורדים או אפגניסטיים — מעולם אי אפשר לדעת. האשה, על כל פנים, היתה מכוסה בשמלה שחורה משוכה על חזה — לא משהו מיוחד. בן זוגה, יהודי בעל פנים ירוקות וזקנקן מדובלל חלש את ילדו משיחה משולהבת עם הנהג ודחפו בגסות לפינה הרחוקה.

עפעפי של האיש נעצמו לפתע מודוצעות המכונית; המוט המגולגל הולם כקורנס על מצחק; רצודים אדומים ניתנים בערפילית הכתומה שלפניו, כאב צורם כמקדח מחרחר בכל אבריך ומגרש את כל האשליית הנעימות. לרגע אתה מוטרד מאוד — ולאחריו — שוב לאתו בוץ מתקתק... ושוב אתה מתנער תוך ידיעה מוחלטת בדבר העומד להתחולל ושוב... מדוע? מדוע? מדוע?

כשנעור היה האוטובוס מפלט את דרכו בסמבטיון הבטון והמתכת של התחנה המרכזית. הכל היה לח, מפיח ומצחין. משהו ניסה למכור לו משהו. נתקל בזקן ושניהם קיללו. עלה לאוטובוס לבאר-שבע ונתקל במבטו התמה של הנהג — כזה צוציק — וכבר חיללו היתה זו הרגשה מחליאה

האוטובוס יצא את העיר והחל במסעו דרומה עמודי החשמל נחפיים חתיכות מרקידות עכוים כפר שלם, בדינים, שתי עזים מתחשק לאכול תפוזים.

שלוש בצהריים. קריאת צפור. אבן מלבינה בצדי דרכים. גמל זוקף את צווארו. ליד אוהל שחור עומד ילד יחף ומשתין. חול... באר-שבע מתחה לקראתם את פרחיה המאיבקים כבתולה שציפתה כל חייה לרגע הגדול. ילדים התחבטו ונתלו בבלטות כל זחל וגייפ מתוכם הסתכלו פרצופים ענוגים מלשמור על ארשת קשוחה.

צנתן עבר ונעליו היו יפות להחריד כשהגיע למחנה. הסתבר לו ממלמולי ש.ג. מנומנם שגדוד חיל הרגלים שאילו השתייך, זו כנראה דרומה. האפשרות היחידה היתה לנסות להגיע בטרמפ.

יותר למטה, קנה גרעינים, עתינים ומסרק. דחק את מכנסיו לתוך הגומיות, יישר את כומתתו ופנה לכחן סבוב באר-שבע ניצנה. משאית נעצרה ושוב היו באופק לא אופק. גבעות של חחר. משורים ושיחים. טנקים, זחלים ושיב טנקים. עיזמה משתפכת גורפת הכל. סילונים משחויים את גלגליהם על מסלולי תעופה שצצו בן לילה. מלואים מתחפרים לצידי הכבישים. מסטינגים נוצצים בשמש השוקעת.

"המק" נעצר בהתנשפות. היה זה ממש נס שנמצא במכונית בן-אדם שאמר לו איפה לרדת ועדיין זכור לו היטב כיצד נעשו קרסוליו חודרים חודרים שעה שנחבטו בקרקע הנוקשה. מקום עמדתו על הדרך נראו רק כמה גדרות דלילות ורצועות רפיוות של יוסה ששמשו כנראה את בית-השמוש הגדודי. שביל רחב ותחנה מעופר עיי גלגלי מכוניות הוביל אותו במעלה הגבעה, צועד בצעדים מתונים רחבים, מצפה להזדקרות התרנים המיוחדים של האוהלים... היריעות...

מה הולך פה! מקום המראה המפוקח של מאהל הפלגות והמפקדה הודקו לנוכח עיניו טורים ארוכים ארוכים של תרמילי מלחמה דחוסים רכובים עיי קסדות פלדה שהוכירו לו תמונות מהמסדרים האינסופיים של פלוגות הסער. בין התרמילים והשממה התהלכו אנשים רציניים עד לאימה ודברו על מלחמה. בנות הגדוד מחותלות בשתיקה אפורה עמדו וחפרו חפירה עמוקה. ניסה לגלות את הרב-סמל שלו ולהראות לו כי לא אחר על אף הכל, וכשמצאו לבסוף מטיפל בהטענת כדורים, זכה רק לנהימה: "חתמת על נשק?" ואמר "לא!" פטרול של שיגרה ליד אוהל המטבח. האוהל סגור ומכופתר. חמש ערמות מסביב — חמשת טבחי הגדוד; מכולם נראה לי יחיא — גבוב מטושטש של תרמילים ושמיכות שרק פדחתו החשופה פה ושם ברצי כסף — מסגירתהו. כובע הפלדה מונח במרחק זר ממנה — ואני הלא בצצתי דברים קשים מאלה.

מקום משעני על יריעת האוהל אני עומד ותוהה כיצד התגלגל קשישא טוב לב זה לצבא. יחיא שהיה מוסיף תמיד כך שניה למסטינג, מאכיל סירונים בולת האחורית, מאמין באלוהים — מה, לכל הרוחות, מחפש הוא בצבא.

נחרתו הטרופה של יחיא מבטיחה שלא תהינה בעיות. שלוש שלוש ושלוש. פוץףףף ענן חלבי מתאבק מנחירי ונבלע בקרה. בעוד שלוש שעות ושלושים ושבע דקות יצא יחיא מתוך הערמה הטובה שלו ויראה את כובע הפלדה — איננו! יחש? — יחפש. יתרועץ? — יתרועץ. יקלל? — יקלל? — יקלל עד שיגיע למסקנה — יתקרב אל הרב-סמל, יתנה בכוני צרותיו הרבות ויקבל הוראה: "להשלים לוי!"